
Hajdani vármegyéink

Ung

Bizonyos, hogy Ung a legrégebb, úgynevezett "ősmegyék" egyike volt. Ung várát fekvése praedestinálta arra, hogy központja legyen a körös-körül fekvő területeknek. Azt az erősséget, mely a beláthatatlan sikság és a rengetegekkel borított bércek érintkezési pontján, nagyobb folyó partján épült, amelynek közelében sem más vár, sem várépítésre alkalmasabb hely nem volt, a honfoglaló ősök birtokba véve továbbnyomulásuknak kiinduló pontjává tették, szükségképpen Szent István sem hagyta számitáson kívül. Ungvárnak a vidék kormányzó központjául kellett szolgálnia.

A magyar társadalmi, vagy - ami ezzel a középkorban egyértelmű - nemesi élet hazánkban általában csak a XIII. században kezdett kifejlődni. Ez alól Ung vármegye sem kivétel. A XI. és XII. századok megyei, társadalmi életére tehát csak igen gyér adataink vannak, csakis azokról tudunk, akik a történelmi eseményeknek az előterében állottak. A megyei élet átlagembereiről, ezek életéről, birtokviszonyairól, szerepléséről csak a XII. századtól értesülünk részletesebben.

A XIII. század végén már virágzó nemesi életet találunk a megyének egész hozzáférhető részében. Leginkább Aba, Boksa, Bogath-Radván, Guthkeled, Ákos, Bechegregor nemzetségeket látjuk itt képviselve az Ung, Laborc és Latorca mindkét partján, sűrűn elszórt falvaikban.

A XIV. században, amint a helynevekből is látható, a magyarság Ungban is erősebben volt képviselve, mint ma. Nem egyedülálló jelenség Ungnál ez az elszlávosodás, más felvidéki megyéinkről is tudjuk, hogy ott egykor dús magyar élet virágzott. Ungban magyarokon és ruthéneken kívül találhatunk még románokat, a XV. századtól cigányokat is.

A középkorban Ung megye nagyrésze rengeteg erdővel borított vidék, felséges vadászterület volt. Mára az erdők nagyrészt kiirtották, a mocsarakat lecsapolták, nyoma sincs az egykori gazdagságnak.

(Farkasfálvy Mauks Ernő: Ungmegye múltjából c. műve alapján,
Szeged, 1905.)